

Pasienten er mer enn sin diagnose!

Drude von der Fehr:

Når kroppen tenker

Universitetsforlaget, 2008

160 sider

Pris: kr. 269,-

ISBN: 978-82-15-01371-8

Den somatiske medisin tar for lite hensyn til pasientens sykdomsopplevelse, hevder bokforfatteren. Videre mener hun at humanistiske fag kan berike naturvitenskapen slik at de to fagområdene kan forenes i et felles grunnlag for tenkning rundt kropp og sykdom.

Forfatteren er professor i litteraturvitenskap og ble for noen år siden alvorlig syk og innlagt på sykehus. Dette danner noe av bakgrunnen for boka.

Beskrevne erfaringer fra egen sykdom innleder boka. Her fortelles hvor vanskelig og truende pasienttilværelsen kan være. Hun fikk hjelp for den somatiske sykdom, men i liten grad for de traumatiske ettervirkninger av den periode hun var bevisstløs. Her opplevde hun seg sviktet av et helsevesen som var ensidig opptatt av de medisinske og kroppslige problemene.

En del beskriver en samtale mellom forfatteren og professor og fysioterapeut Gunn Engelsrud. De er samstemte og utfyller hverandre i en meningsutveksling om hvor nært knyttet sammen det kroppslige og mentale er.

I hoveddelen innføres begreper i et forsøk på å systematisere kroppslige fenomener under ulike bevissthetsnivåer. Her blir Peirce sin tegnteori behandlet mest inngående. At den bevisstløse kan være opplevende og tolkende uten en bevisst tanke, beskrives som et uttrykk for at kroppen tenker. Forfatteren er opptatt av at pasienten ikke må reduseres til en diagnose og det etterfølgende behandlingsforløp. I noen tilfeller vil det være en enkel årsakssammenheng mellom diagnose og behandling, som ved et brudd, men oftest leder ikke symptomene til noen enkel årsak. Det vises til den svenske psykoanalytiker Irene Matthis som trekker personens livshistorie og konflikter inn i behandlingen av det hysteriske somatiske symptom. En annen alternativ behandler er legen Chiozza som også trekker livshistorien inn i behandlingen av den somatiske syke. Dette åpner for at pasientens spørsmål om hvorfor dette skjedde han eller henne kan besvares. Alle alvorlig syke blir berørt av slike spørsmål, hevdes det. Videre mener forfatteren at den kroniske syke må ha en positiv tro for å kunne bli frisk, og at helsepersonell kan være med på å utvikle dette. Dette blant annet ved å sikre at pasientene blir hørt og forstått i sine behov for meddelelse. Dette anses dessuten som viktig for at pasienten vil fortsette å leve og kjempe for livet i en kritisk fase.

I bokens siste del omtales biblioterapi. Slik terapi gis blant annet i England, som høytlesning av romaner eller skuespill i lesegrupper, organisert gjennom bibliotekene. Erfaringer viser at dette kan ha en helbredende virkning med mindre smerter og økte muligheter til å glemme sine plager. Jon Fosse sin roman *Melancholia* er et eksempel på litteratur som med sin kunsterfaring kan øke menneskers livskvalitet og dermed frembringe helse. Deler av romanen kommenteres helt til slutt.

Boken synes viktig for helsearbeidere generelt, både for de praktisk arbeidende og de som sysler med helseteorier. For noen vil muligens delen med tegnteori være tung, men kommer man forbi dem, kommer lettere og viktige avsnitt som kan leses uavhengig av det andre.

**Einar Hafsahl
Sandnes**